

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	24060 Культурологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	034 Культурологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	24060
Назва ОП	Культурологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Столярчук Наталія Миколаївна, Никифоров Назар Михайлович, Власевич Тетяна Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.03.2024 р. – 09.03.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/73341>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/73535>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальне враження про освітню програму «Культурологія» позитивне. ОП акредитується вперше. Освітня програма «Культурологія» була розроблена ще у 2017 р. та вдосконалена у 2020 р., 2021 р., та у 2022 р. Перший набір здобувачів вищої освіти на ОП «Культурологія» було здійснено у 2018 р. Впровадження освітньої програми «Культурологія» обумовлено браком в регіоні фахівців культурологів, здатних на основі фахових знань з історії та теорії культури вирішувати ключові виклики в сфері культурної політики, охорони культурної спадщини, аналізувати та прогнозувати культурні процеси. Під час онлайн-візиту ЗВО вжив усіх заходів для сприяння зустрічам та надав вичерпну інформацію відповідно до запитів експертної групи. У рамках ОП здійснюється підготовка фахівців, які володіють історико-культурологічними знаннями, мають практичні навички аналізу та інтерпретації культурних феноменів, уміють презентувати проекти та організувати події культурницького спрямування. Спрямування ОП першого (бакалаврського) рівня на підготовку вищезазначених фахівців відрізняє її від програм інших ЗВО і в цілому корелює з місією та стратегією ЗВО. Забезпечення досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання відбувається за рахунок академічної та професійної кваліфікації НПП та тісної співпраці з роботодавцями. Серія онлайн-зустрічей проведених комісією з представниками адміністрації ЗВО, гарантом і викладачами, здобувачами вищої освіти, роботодавцями та випускниками дають підстави твердити про позитивний характер сформованого інституційного середовища ОП, сформованих векторів її поступального розвитку і засвідчують наявність реального освітнього процесу, обізнаність стейкхолдерів із сутністю та змістом ОП. ОП «Культурологія» й освітня діяльність, що здійснюється за цією програмою, відповідають критеріям, а виявлені недоліки не є суттєвими й не впливають на загальну якість ОП (загальний рівень В).

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

У процесі роботи ЕГ було встановлено деякі позитивні практики, що реалізуються під час впровадження ОП «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: 1. В освітню практику впроваджено інтерактивні методи розвитку соціальних навичок - проведення аудиторних занять в різних локаціях міста, в музеях та лабораторіях, здобувачі освіти приймають участь у наукових конференціях та круглих столах, екскурсіях та подорожах; 2. ЗВО залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків і представників роботодавців з досвідом роботи у сфері культури; 3. Менеджмент ЗВО докладає суттєвих зусиль для покращення та модернізації освітнього середовища, продовжуються ремонтні роботи у гуртожитку, спортивних залах та центральному корпусі; 4. У спортивно-оздоровчому комплексі створено необхідні умови для людей з особливими потребами, спеціалісти-тренери на постійній основі проводять відповідні заняття. Окремо експертною групою було відзначено, що ОП «Культурологія» є єдиною програмою даного спрямування у регіоні, що робить її реалізацію необхідною для розвитку Закарпаття. Випускники затребувані на ринку праці, стейкхолдери зацікавлені у подальшому розвитку ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

У процесі роботи ЕГ встановлено наявність деяких слабких сторін ОП «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та сформульовано відповідні рекомендації щодо їх усунення: 1. Як недолік ОП експерти відмічають той факт, що вивчення закордонного досвіду реалізації аналогічних освітніх програм відбувається переважно шляхом участі в науково-дослідних проектах і під час стажувань, тому рекомендуємо при перегляді ОП більш активно вивчати та враховувати досвід зарубіжних ЗВО; 2. Слабкою стороною ОП експерти вважають перевагу історичного підходу до розуміння предметної області культурології над власне культурологічним. Тому задля подолання такого дисбалансу ЕГ рекомендує ввести в оновлену ОП 2024 базові теоретико-культурологічні ОК; 3. У зв'язку з малочисельністю груп здобувачів, що навчаються за ОП, рекомендовано ЗВО на початок вступної кампанії 2024 року активізувати та урізноманітнити профорієнтаційну роботу; 4. Пошук інформації на офіційному сайті ЗВО викликає у користувачів деякі труднощі, зумовлені недосконалою навігацією, тому ЕГ рекомендує впродовж року удосконалити навігацію сайту для полегшення пошуку інформації абітурієнтами; 5. У робочих програмах деяких ОК спостерігається відсутність питань до заліку (ОК «Ділова українська мова»), екзамену (ОК «Філософія»), тому рекомендуємо перевірити робочі програми навчальних дисциплін та додати питання до заліків та іспитів до початку 2024/2025 н.р.; 6. Серед НПП, що залучені до викладання на ОП «Культурологія», відсутні фахівці за спеціальністю Культурологія. Наукові публікації окремих викладачів продемонстрували часткову відповідність специфіці ОК. Тому ЕГ рекомендує до початку 2024/2025 навчального року розробити механізми залучення до реалізації ОП «Культурологія» фахівців із відповідною освітньою і науково-виробничою специфікою та налагодити систематичну публікацію наукових праць за тематикою ОК; 7. На офіційному сайті ЗВО відсутня презентація освітнього середовища. ЕГ рекомендує до початку вступної кампанії 2024 року викласти на офіційний сайт ЗВО відеоролик із презентацією освітнього середовища, або створити повноцінну віртуальну екскурсію по ЗВО; 8. ЕГ відзначено відсутність зацікавленості випускників у діяльності Асоціації випускників. Рекомендуємо впродовж наступного 2024/2025 навчального року і надалі активізувати співпрацю з випускниками, більше залучати їх до університетських заходів задля обміну досвідом із здобувачами; 9. На сайті Університету не представлена ОП «Культурологія» 2020. Експертна група рекомендує до початку 2024/2025 навчального року викласти на офіційний сайт ОП «Культурологія» 2020. В майбутньому після завершення громадського обговорення ОП публікувати таблицю пропозицій більш детально розписуючи відомості стосовно того, хто саме вніс ту, чи іншу пропозицію, зазначаючи імена та посади стейкхолдерів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОП відповідають місії та стратегії університету та її концептуальним положенням, котрі викладені в Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015-2025 рр. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>, а саме: «наукова діяльність інноваційного університету є провідною і орієнтована на отримання нових знань; освітня – на використання знань у навчальному процесі для підготовки фахівців; інноваційна – на комерціалізацію знань». Під час онлайн-зустрічі з менеджментом ЗВО проректор з науково-педагогічної роботи Мирослава Лендбель зазначила, що розробляється нова стратегія розвитку Університету, що базується на трьох «китах»: освіта, наука та інновації, а також на врахуванні регіонального контексту розвитку освіти та науки в регіоні. Відповідно до визначеної місії та стратегії розвитку Університету сформульовано мету освітньої програми, що полягає у: фундаментальній теоретико-практичній та науково-методичній підготовці фахівців, котрі володіють широкою базою компетентностей культурологічного знання та вмінням ефективно застосовувати їх в практичній діяльності. ОП надає можливість студентам: займатися науковою та творчою роботою; проходити археологічну, антропологічну, музейно-екскурсійну та педагогічну практики; вивчати іноземні (у т.ч. регіональні) мови; навчатися та проходити практики у навчальних закладах України та сусідніх країн у відповідності до угод про співпрацю та обмін студентами; здійснювати екскурсії по містах України та сусідніх країнах. Під час онлайн-зустрічі гарант ОП Володимир Гуцул підкреслив, що впровадження освітньої програми «Культурологія» обумовлено браком в регіоні фахівців-культурологів, здатних на основі фахових знань з історії та теорії культури вирішувати ключові виклики в сфері культурної політики, охорони культурної спадщини, аналізувати та прогнозувати культурні процеси. У рамках ОП здійснюється підготовка фахівців, які володіють історико-культурологічними знаннями, мають практичні навички аналізу та інтерпретації культурних феноменів, уміють презентувати проекти та організувати події культурницького спрямування. Спрямування ОП першого (бакалаврського) рівня на підготовку вищезазначених фахівців відрізняє її від програм інших ЗВО і в цілому корелює з місією та стратегією ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До процесу формування цілей і програмних результатів навчання за ОП залучено широке коло стейкгоल्дерів – здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти, випускників. Фактом, що підтверджує це, є рецензії стейкгоल्дерів на дану ОП, які розміщені на сайті ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46128> (рецензія д.і.н., проф. кафедри історії мистецтв історичного ф-ту КНУ ім. Т.Шевченка Геннадія Казакевича; завідувач історичного відділу та заступник директора Східнослов'янського музею в Кошицях, Словачина Мартіна Ярінковіча). Кафедра має практику засідань робочих груп на які запрошуються відповідні стейкголдери і разом з НПП спільно обговорюють як цілі освітньої програми так і програмні результати навчання. Так, наприклад, на засіданні робочої групи, яке відбулося 17 грудня 2022 року, протокол №16 доц. Ю. Данилець зазначив, що периферійність та віддаленість від політичних центрів сприяла утвердженню дещо упередженого зовнішнього бачення та сприйняття Закарпаття як консервативного та екзотичного краю, що не завжди відповідає дійсності. Тому варто включити до кафедрального переліку вибіркових дисциплін курси Практики повсякдення етнокультурна специфіка сучасного населення Закарпаття і Міська антропологія, які дозволяють розкрити особливості та різноманітні виміри сучасного етнокультурного простору Закарпаття, сприяють розумінню складності культурних та інших процесів, які відбувались в минулому та тривають в теперішній час. Під час онлайн-зустрічі з роботодавцями завідувачий Археологічним музеєм ім. проф. Е. Балагурі факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Володимир Мойжес зауважив, що його пропозиції, які він висловив під час засідання робочої групи у 2020 році, щодо включення до ОП вибіркових дисциплін «Історія та теорія архітектури» та «Краєзнавчі студії» було враховано. Здобувачі вищої освіти та випускники під час онлайн зустрічі розповіли про свій досвід участі у різноманітних анонімних опитуваннях під час навчання на бакалавраті, у тому числі щодо програмних результатів навчання. Одним з фактів на підтвердження проведеної роботи у даному напрямку, є той факт, що на сайті ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/34785> розміщені результати опитування стейкгоल्дерів щодо даної ОП, яке включає окреме питання про надання рекомендацій щодо покращення освітньої програми. Отже, під час онлайн зустрічей з усіма групами стейкгоल्дерів було підтверджено врахування позицій та потреб заінтересованих осіб.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОП «Культурологія» першого рівня вищої освіти затверджена вченою радою (протокол №6 від 17.09.2020 р.; протокол №3 від 31.03.2022 р.). Освітня програма спрямована на забезпечення фундаментальної теоретико-практичної та науково-методичної підготовки фахівців, котрі володіють широкою базою компетентностей культурологічного знання та вмінням ефективно застосовувати їх в практичній діяльності. Змістове насичення освітньої програми в цілому свідчить про відповідність предметній галузі спеціальності 034 «Культурологія». Освітні компоненти, які включені до обов'язкової складової програми, забезпечують програмні результати навчання. Зустрічі з гарантом ОП та науково-педагогічним персоналом підтвердили, що в ЗВО здійснюється активна співпраця з представниками вітчизняної (КНУ ім. Т.Шевченка, Києво-Могилянська академія, УКУ, Ужгородський інститут культури і мистецтв, Харківська державна академія культури) та зарубіжної (Варшавський університет, Масачусетський технологічний інститут, Пряшівський університет) наукових спільнот задля урахування тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, а також конструктивний діалог із стейкхолдерами освітнього процесу з метою відстеження тенденцій галузевого та регіонального контексту. Вивчення закордонного досвіду реалізації аналогічних освітніх програм також відбувається шляхом участі в наукових проєктах, під час стажування. Однак, рекомендуємо при перегляді ОП більш активно вивчати та враховувати досвід зарубіжних ЗВО. У пропонуваній ОП регіональний та галузевий аспект відображено у ОК («Культурна спадщина Закарпаття», «Краєзнавчі студії»); тематиці бакалаврських робіт («Традиційна кухня Закарпаття», «Культура Закарпаття 20-першої пол. 40-х рр. XX ст.», «Традиційні ремесла на Закарпатті»). Отож, під час проєктування ОП враховано потреби ринку праці, а також галузевий та регіональний контекст.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти для першого рівня вищої освіти спеціальності 034 Культурологія був затверджений Наказом МОН № 801 від 16.06.2020 р. В ОП представлені всі освітні компоненти, наявна матриця відповідності програмних компетентностей (ЗК і ФК) компонентам ОП та матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам ОП. Аналіз ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/47500> та робочих програм навчальних дисциплін <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/38098> проведений ЕГ, дав можливість встановити, що загальні та спеціальні компетентності, а також програмні результати навчання відповідають затвердженому Стандарту вищої освіти. Зокрема, кількість кредитів освітніх компонентів ОП відповідає вимогам стандарту (240 кредитів для освітньо-професійної програми). Загальні і фахові компетентності корелюються із визначеними стандартом. Підсумкова атестація здобувачів відповідає вимогам, визначеним Стандартом. Вона передбачає складання комплексного атестаційного екзамену з культурології, а також захист кваліфікаційної роботи. За результатом підсумкової атестації випускник отримує диплом встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр культурології. ОП «Культурологія» дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти для першого рівня вищої освіти спеціальності 034 Культурологія.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

На думку ЕГ, виключно позитивних практик у контексті Критерію 1 ЗВО не має.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

До недоліків можна віднести те, що вивчення закордонного досвіду реалізації аналогічних освітніх програм відбувається в основному шляхом спільної участі в наукових проєктах, під час стажування. Саме тому рекомендуємо при перегляді ОП більш активно вивчати та враховувати досвід зарубіжних ЗВО з метою інтегрування національної системи освіти в європейський і світовий освітній простір.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

На основі викладеного можемо зробити висновок про загалом відповідність ОП вимогам Критерію: актуальні та реалістичні цілі ОП відповідають місії й стратегії університету та активно комунікуються в академічному та зовнішньому середовищі функціонування ЗВО, при проектуванні ОП було враховано тенденції розвитку спеціальності, потреби ринку праці, а також галузевий та регіональний контекст тощо. Виявлений недолік в контексті Критерію 1, підкритерію 1.3, зокрема необхідність більш активного вивчення та врахування досвіду аналогічних закордонних ОП, є загалом несуттєвим, оскільки носить в переважній більшості рекомендаційний характер, що дозволяє оцінити Критерій 1 на рівні «В».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС, що корелюється з вимогами статті 5 ЗУ «Про вищу освіту». Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти - 180 кредитів, а обсяг кредитів, який відводиться на дисципліни за вибором здобувачів ВО - 60 кредитів (що складає 25% і цілком відповідає вимогам). Обов'язкові освітні компоненти забезпечують досягнення програмних результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) освітнього рівня.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП є структурованою та збалансованою в контексті загального часу навчання - за семестрами і роками навчання, а також змістовно. Взаємопов'язаність ОК визначається структурно-логічною схемою навчання і викладання. У Відомостях про самооцінювання ОП вказується, що ОК логічно згруповані в ОП за блоками: теоретичний блок (ОК «Вступ до спеціальності», «Методика виконання та організації наукових досліджень», «Загальна теорія мистецтв», «Філософія», «Культурологічні теорії», «Методика викладання культурологічних дисциплін у школі»), соціологічний блок (ОК «Світові релігії», «Культура повсякдення», «Основи матеріальної культури», «Соціальна (культурна) антропологія», «Антропологія релігії» «Релігійно-культурні традиції на теренах України»); соціо-історичний блок (ОК «Стародавній світ: історія, людина, суспільство», «Європейське Середньовіччя: історія, людина, суспільство», «Ранньомодерна доба: історія, людина, суспільство», «Модерна доба: історія, людина суспільство») та історичний блок («Архаїчні та традиційні культури сучасності», «Культура племенного світу Європи», «Історія та культура України», «Культура середньовічного Заходу», «Культура Відродження», «Культура середньовічного Сходу», «Культура Нового часу (XVII-XVIII ст.)» «Культура середньовічної України», «Культура ранньомодерної України», «Культура раннього модерну і сучасності», «Культура України (XIX – поч. XXI ст.)»). Водночас ЕГ констатує, що структурно-логічна схема ОП практично не відображає таку логіку підбору та об'єднання обов'язкових ОК у згадані змістовні блоки, в структурно-логічній схемі ОП 2022 не вказані навчальні семестри, протягом яких вивчаються ОК. Після узгодження структурно-логічної схеми з навчальним планом, ЕГ відмічає наявність взаємозв'язку між ОК і побудову ОП на засадах наступності, історизму, освітньої динаміки від простіших знань до складних. Варто також зауважити на надмірній деталізації у вивченні історії та культури Середньовіччя (ОК «Європейське Середньовіччя: історія, людина, суспільство», «Культура середньовічного Заходу», «Культура середньовічного Сходу», «Церква в середньовічній цивілізації», «Медієвалізм у сучасній культурі», «Культура середньовічної України», курсова робота з «Культури середньовічного Заходу», загальний обсяг часу для вивчення цих ОК - 24,5 кредити у ОП 2022), що призводить до повторів і дубляжу у викладі окремих тем. ЕГ радить об'єднати окремі із згаданих ОК в один ОК і вивільнити кредити для ОК з теоретичної чи прикладної культурології. На основі аналізу матриці відповідності формування ПРН освітніми компонентами та ознайомлення з робочими програмами навчальних дисциплін, ЕГ резюмує, що обов'язкові ОК, включені до ОП, загалом призводять до досягнення програмних результатів навчання. ПРН, які корелюють із загальними компетентностями (ЗК 1-12) і фаховими компетентностями (ФК 1- 12), передбаченими Стандартом вищої освіти, формуються достатньою кількістю ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

У Стандарті вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти теоретичний зміст предметної області визначено як «систему наукових ідей, підходів, концепцій, теорій, щодо культури; поняття та принципи аналізу культурних процесів та явищ». Впродовж аналізу ОП Культурологія в УжНУ, ЕГ відмітила, що зазначена ОП включає значну кількість ОК, зорієнтованих на

системне глибоке вивчення історичного розвитку суспільства та культури в хронологічному вимірі (ОК «Стародавній світ: історія, людина, суспільство», «Європейське Середньовіччя: історія, людина, суспільство», «Ранньомодерна доба: історія, людина, суспільство», «Модерна доба: історія, людина суспільство», «Архаїчні та традиційні культури сучасності», «Культура племінного світу Європи», «Історія та культура України», «Культура середньовічного Заходу», «Культура Відродження», «Культура середньовічного Сходу», «Культура Нового часу (XVII-XVIII ст.)» «Культура середньовічної України», «Культура ранньомодерної України», «Культура раннього модерну і сучасності», «Культура України (XIX – поч. XXI ст.)». Водночас теоретична, філософсько-культурологічна змістовна складова ОП, на якій наголошується в Стандарті, представлена в ОП меншою мірою (ОК «Вступ до спеціальності», «Культурологічні теорії», в ОП 2022 – «Медіакультура»). Тому задля подолання явної переваги історичного підходу до розуміння предметної області культурології над філософсько-культурологічним, варто ввести в ОП базові теоретико-культурологічні ОК (для прикладу - «Філософія культури», або «Культурна аналітика», «Сучасна зарубіжна культурологія», «Сучасна вітчизняна культурологія» і т.п.). Окрім цього, враховуючи можливі сфери і посади для працевлаштування, визначені в ОП і проговорені на зустрічі із роботодавцями, доречно було б включити в ОП окремі ОК з прикладної культурології (для прикладу - ОК «Культурно-дозвілєва діяльність», «Менеджмент у сфері культури», «Культурна політика», «Культурні та креативні індустрії», «Практики міжкультурної комунікації» і т.п.)

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів вищої освіти в УжНУ регламентують відповідні Положення - Положення про організацію освітнього процесу <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>, Положення про навчання студентів за індивідуальним графіком <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20152>, Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22965>, Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>. У структурі ОП 2022 передбачено вивчення чотирьох вибіркових ОК із загальноуніверситетського блоку та дванадцяти ОК із кафедрального блоку. Під час онлайн зустрічей гарант і викладачі підтвердили, що перелік вибіркових компонент змінюється щорічно, при цьому враховуються побажання різних груп стейкхолдерів. Здобувачі мають можливість ознайомлення і вибору ОК із загальноуніверситетського переліку та циклу вибіркових дисциплін з ОП Культурологія за посиланням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/40666>. Процедура формування переліку вибіркових ОК, інформування про зміст вибіркових ОК і порядок вибору ОК є чіткою та зрозумілою, з нею ознайомлені здобувачі ОП. Також індивідуальна траєкторія формується під час вибору здобувачами тем курсових та кваліфікаційних робіт, баз для проходження практик. Під час онлайн зустрічей здобувачі ВО та випускники ОП підтвердили, що вони реально мали можливість здійснювати формування індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що в ході реалізації ОП Культурологія в УжНУ застосовуються різні види практичної підготовки: практичні заняття, навчальні екскурсії, підготовка проектів тощо. На цьому наголосили викладачі, які забезпечують реалізацію ОП, та здобувачі ВО під час роботи у фокус-групах. Особливе місце в системі практичної підготовки посідають навчальна і виробнича практики, порядок проведення яких у ЗВО регламентує Положення про практику студентів ДВНЗ УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>. У структурі ОП передбачено чотири практики, кожна з яких триває два тижні (виділено по 3 кредити): археологічна, антропологічна, музейно-екскурсійна та педагогічна практики. На запит ЕГ були надані копії договорів із наступними базами практик: з Ужгородською міською радою, з Перечинською міською радою, з Ужгородським містечким ліцеєм «Перспектива», із Закарпатським обласним краєзнавчим музеєм імені Т. Лигоцького (інші надані договори втратили свою чинність згідно термінів). На сайті УжНУ представлено договір з Мукачівським історичним музеєм <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/72767>. Після ознайомлення із робочими програмами практик <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/58252> та інтерв'ю із викладачами та здобувачами у фокус-групах, ЕГ виявила, що перелік практик практично не змінювався з часу запровадження ОП Культурологія в 2017 році, археологічна та антропологічна практики мають більше історичну зорієнтованість, забезпечують формування тотожних ПРН. Тому доречно відкоригувати зміст і завдання згаданих практик, наблизивши їх до предметного поля культурології і запровадити натомість в ОП 2024, наприклад, на першому курсі навчальну культурно-краєзнавчу практику (зорієнтовану на специфіку культурного поля Закарпаття), на другому курсі – практику у сфері культурних та креативних індустрій (із врахуванням активної співпраці кафедри та ЗВО із закладами та установами з цієї сфери). Щодо педагогічної практики, то її теоретичним підґрунтям в ОП виступає ОК «Методика викладання культурологічних дисциплін». На думку експертів, для підготовки фахівця до педагогічної діяльності варто надати йому можливість сформувати відповідні компетенції на основі вивчення ОК «Педагогіка» («Основи педагогіки», «Загальна педагогіка» і т.п.). Така ОК стане ефективним підсиленням для формування ПРН 13, ПРН 14, ПРН 12.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У ОП передбачено можливість набуття здобувачами низки соціальних навичок (soft skills) у межах освітніх компонентів, що належать до змісту ОП. Зокрема, ОК «Ділова українська мова», «Іноземна мова» розвивають комунікативні навички та навички соціалізації (на цьому наголосили викладачі ОК під час роботи у фокус-групах). ОК «Філософія» формує методи та практики критичного мислення, толерантного ставлення до інших культур, ОК «Методика виконання та організації наукових досліджень» формує розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань). Під час інтерв'ю Росул Т.І. наголосила, що «м'які навички» розвиваються у здобувачів і у позааудиторний час, під час різних дозвіллевих заходів, екскурсій, підготовки до участі у конференціях, в процесі наукової діяльності.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) переважно реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, і у цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Співвіднесення обсягу аудиторного навантаження та самостійної роботи здобувачів регламентовано у ЗВО Положенням про організацію освітнього процесу <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>. Відповідно до пункту 6.2.5 даного Положення кількість годин аудиторних занять у розрізі навчальних дисциплін становить (у відсотках до загального обсягу навчального часу) для денної форми здобуття вищої освіти: від 33 до 50 відсотків для освітнього ступеня бакалавр. Ця вимога відображена у навчальних планах і робочих програмах ОК та ВК, в середньому пропорція аудиторних занять складає 40-50 % до загальної кількості навчальних годин. Серед студентів проводяться опитування щодо співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів з фактичним навантаженням, співмірності аудиторних годин та годин на самостійну роботу <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/69963>. За результатом опитування більшість здобувачів задоволена кількістю аудиторних занять для вивчення ОК. Однак під час онлайн зустрічей із здобувачами та випускниками, ЕГ з'ясувала, що в процесі реалізації ОП наявна практика скорочення кількості аудиторних занять у малочисельних групах. Така ситуація не подобається окремим здобувачам, бо доводиться опанувати навчальний матеріал або в скороченому форматі, або більшу його частину – самостійно. Під час роботи у фокус-групі начальник навчальної частини Штимак А.Ю. підтвердив наявність такої практики і надав ЕГ відповідний Наказ ректора (№ 152/01-04 від 12.04.2023р.) «Про затвердження норм часу для планування й обліку навчальної роботи та перелік основних видів методичної, наукової й організаційної роботи науково-педагогічних працівників», згідно з яким у малочисельних групах (10 і менше студентів) час аудиторних занять має становити «10% на кожного здобувача вищої освіти від сумарної кількості лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять обсягу навчального часу, відведеного на вивчення навчальної дисципліни». Зважаючи на бажання здобувачів, ЕГ рекомендує аудиторні заняття з ОК професійної підготовки проводити в повному обсязі відповідно до навчального плану, а аудиторні заняття з ОК загальної підготовки та з вибіркових ОК за потреби скорочувати у малочисельних групах.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти регулюється у ДВНЗ УжНУ відповідним Положенням про дуальну форму освіти у ДВНЗ УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/68309>. Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП Культурологія не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивною практикою у процесі реалізації ОП виступають нетрадиційні форми розвитку соціальних навичок (навички комунікації, лідерства, здатності працювати в команді, креативно мислити, планувати час, розвивати емоційний інтелект) як під час проведення аудиторних занять на різних локаціях міста, в музеях та лабораторіях, так і в позааудиторний час впродовж наукових конференцій та круглих столів, екскурсій та подорожей.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Аналізуючи ОП, ЕГ помітила, що у структурно-логічній схемі ОП 2022 не вказані навчальні семестри і курси, протягом яких вивчаються ОК. Експерти радять у найкоротший термін внести корективи у структурно-логічну схему ОП 2022. ЕГ звернула увагу на надміру деталізацію у вивченні історії та культури Середньовіччя (відводиться 6 ОК + курсова робота, загальним обсягом часу - 24,5 кредити у ОП 2022), що призводить до повторів і дубляжу у викладі окремих тем. ЕГ радить у оновленій ОП 2024 об'єднати ОК і вивільнити кредити для ОК з теоретичної чи прикладної культурології. Впродовж аналізу ОП ЕГ відмітила наявність значної кількості ОК, зорієнтованих на системне глибоке вивчення історичного розвитку суспільства та культури в хронологічному вимірі. Водночас теоретична, філософсько-культурологічна змістова складова ОП, на якій наголошується в Стандарті, представлена в ОП меншою мірою. Тому задля подолання явної переваги історичного підходу до розуміння предметної області культурології над філософсько-культурологічним, варто ввести в оновлену ОП 2024 базові теоретико-культурологічні ОК (для прикладу - «Філософія культури», або «Культурна аналітика», «Сучасна зарубіжна культурологія», «Сучасна вітчизняна культурологія» і т.п.). Окрім цього, враховуючи можливі сфери і посади для працевлаштування, визначені в ОП і проговорені на зустрічі із роботодавцями, доречно було б включити в ОП 2024 окремі ОК з прикладної культурології. ЕГ виявила, що перелік практик фактично не змінювався з часу запровадження ОП Культурологія в 2017 році, археологічна та антропологічна практики мають більше історичну зорієнтованість, забезпечують формування тотожних ПРН. Тому в ОП 2024 доречно запровадити практики, наближені до предметного поля культурології, наприклад - культурно-краєзнавчу практику (зорієнтовану на специфіку культурного поля Закарпаття), практику у сфері культурних та креативних індустрій (із врахуванням активної співпраці кафедри та ЗВО із закладами та установами з цієї сфери). На думку експертів, для підготовки фахівця до педагогічної діяльності варто надати йому можливість сформуванню відповідних компетентностей на основі вивчення ОК «Педагогіка» («Основи педагогіки», «Загальна педагогіка» і т.п.). Тому ЕГ рекомендує запровадити у оновленій ОП Культурологія 2024 вивчення ОК педагогічного спрямування. Така ОК стане ефективним підсиленням для формування ПРН 13, ПРН 14, ПРН 12. Впродовж акредитаційної експертизи ЕГ відмітила наявність у ЗВО практики скорочення кількості аудиторних занять у малочисельних групах. Така ситуація негативно оцінюється окремим здобувачем, бо доводиться опановувати навчальний матеріал або в скороченому форматі, або більшу його частину – самостійно. ЕГ рекомендує з 2024/2025 навчального року аудиторні заняття з ОК професійної підготовки проводити в повному обсязі відповідно до навчального плану.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП повністю відповідає підкритеріям 2.1, 2.4, 2.6, які стосуються обсягу ОП, можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії у здобувачів та розвитком у здобувачів ВО соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. ОП частково відповідає підкритеріям 2.2, 2.3, 2.5, 2.8 (відсутність у структурно-логічній схемі ОП 2022 вказівок на навчальні семестри і курси, протягом яких вивчаються ОК; перевага ОК історичного та історико-культурного змісту над теоретико-культурологічними ОК та над ОК з прикладної культурології; наявні в ОП практики мають історико-археологічну, антропологічну, педагогічну зорієнтованість, меншою мірою - культурологічну; у ЗВО має місце скорочення кількості аудиторних занять у малочисельних групах, що негативно оцінюється окремим здобувачем). Вищезазначені слабкі сторони можуть бути виправлені в оновленій ОП 2024, до початку 2024/2025 навчального року. Це дає підстави загалом визначити рівень відповідності В за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньо-професійною програмою «Культурологія» оприлюднені на офіційному веб-сайті ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/rules>, вони є чіткими, зрозумілими, інформація подана відповідно до затверджених умов, не містить дискримінаційних положень та знаходяться у вільному доступі для потенційних вступників. Також оприлюднено інформацію на офіційному веб-сайті в розділі «Абітурієнту», підрозділі «Вступ до бакалаврату» щодо конкурсних пропозицій ДВНЗ «УжНУ», особливостей вступної кампанії 2023 року, проведення НМТ, строки вступної кампанії <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/bachelor>. На онлайн-зустрічі зі здобувачами вищої освіти, студентки 1 курсу (вступ 2023 р.) Неллі Гасинець та Ангеліна Бірик зазначили, що під час вступу мали можливість ознайомитися з правилами прийому на сайті ДВНЗ «УжНУ».

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Експертною групою встановлено, що Правила прийому на ОП 034 «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня враховують особливості зазначеної освітньої програми. Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ДВНЗ "УжНУ" у 2023 році <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57486> розроблені Приймальною комісією відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році. У 2023 р. вступ на ОП здійснювався за НМТ та мотиваційним листом. Вступні коефіцієнти на основі повної загальної середньої освіти з конкурсних предметів (основний блок: українська мова - 0,25, математика - 0,25; додатковий блок: історія України - 0,5, іноземна мова - 0,5, біологія - 0,2, хімія - 0,2, фізика - 0,2) регулюються Додатком 5 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ДВНЗ "УжНУ" у 2023 році <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57423>. Вимоги до мотиваційного листа, рекомендації щодо змісту та структури мотиваційного листа, критерії оцінювання визначено "Положенням про мотиваційний лист вступника" <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57437>. Спеціальні правила участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти у ДВНЗ «УжНУ» регулюються розділом VIII Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у Державному вищому навчальному закладі "УжНУ" у 2023 році <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57486>. Окремо рекомендуємо, враховуючи малокомплектність груп проводити активну профорієнтаційну роботу для стимулювання попиту на освітні послуги за ОП, для забезпечення контингенту здобувачів. На думку ЕГ вступ на ОП доцільно ще здійснювати на основі диплома бакалавра.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ДВНЗ "УжНУ" визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.) є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. У ДВНЗ "УжНУ" створені умови для академічної мобільності, є прозора процедура (правила) визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, яка регулюється "Положенням про академічну мобільність" <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8324>, "Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці" <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28875>. Під час онлайн-зустрічі із адміністративним персоналом, начальниця студентського відділу Оксана Шпілька відмітила, що зі спеціальності 034 "Культурологія", ОП "Культурологія" була поновлена студентка на 3 курсі заочної форми навчання. Начальниця відділу міжнародних зв'язків Оксана Свеженцева зазначила, що зі спеціальності 034 "Культурологія" дві студентки брали участь у програмі академічної мобільності, однак це було короткотривале стажування та за переліком навчальних дисциплін, визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО не було. Тому на думку ЕГ, варто продовжувати мотивувати здобувачів до внутрішньої та міжнародної академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ДВНЗ "УжНУ" розроблено й публічно представлено "Положення про порядок визнання в ДВНЗ УжНУ результатів навчання здобутих в неформальній освіті" <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966> (уведено в дію наказом ректора №99/01-04 від 19.12.2023 р.), в якому зазначено порядок визнання неформальної освіти. Під час зустрічей експертною групою констатовано відсутність практики визнання результатів неформальної освіти для здобувачів вищої освіти за ОП "Культурологія". Однак, слід зазначити, що під час онлайн-зустрічі зі здобувачами вищої освіти, студентка 1 курсу Ангеліна Бірик відзначила, що у 1 семестрі викладачка Тетяна Росул заохочувала до неформальної освіти, зокрема рекомендувала пройти курси для саморозвитку та набування знань в рамках навчальних дисциплін "Теорія мистецтва" та "Теорія і методика наукових досліджень". На думку ЕГ, варто активізувати роботу щодо залучення здобувачів вищої освіти до неформальної/інформальної освіти за програмами, розробленими різноманітними освітніми платформами та за сертифікованими освітніми програмами для студентів, розробленими у ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильних сторін і позитивних практик за даним критерієм не виявлено, освітня діяльність за усіма підкритеріями Критерію 3 відповідає чинним нормативним вимогам.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Враховуючи малокомплектність груп необхідно активізувати та урізноманітнити профорієнтаційну роботу для стимулювання попиту на освітні послуги за ОП для забезпечення контингенту здобувачів. Проблемною виглядає практика участі студентів у програмах міжнародної академічної мобільності: низький рівень академічної мобільності студентів і брак інтернаціоналізації. Тому на думку ЕГ, варто продовжувати мотивувати здобувачів до внутрішньої та міжнародної академічної мобільності. Майже відсутня практика наявної можливості участі здобувачів в неформальній освіті та вибір освітніх компонентів ОП інших ЗВО, тому варто активізувати роботу щодо залучення здобувачів вищої освіти до неформальної/інформальної освіти за програмами, розробленими різноманітними освітніми платформами та за сертифікованими освітніми програмами для студентів, розробленими у ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, знаходяться у вільному доступі для потенційних здобувачів; визначені правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти та в неформальній освіті. Враховуючи недоліки, які є несуттєвими (малокомплектність груп; низька участь здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності; відсутність практики наявної можливості участі здобувачів в неформальній освіті та вибір освітніх компонентів ОП інших ЗВО) та не позначилися на набутті компетентностей здобувачами, ЕГ встановила повну відповідність за підкритерієм 3.1 та часткову відповідність за підкритерієм 3.2, 3.3 та 3.4, що відповідає визначеному критерію на рівні «В».

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У додатку 3 відомостей про самооцінювання наведена матриця, в якій обґрунтовано, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей і програмних результатів навчання. Зазначена інформація підтверджується аналізом робочих програм навчальних дисциплін, що відображають логіку формування заявлених в ОП компетентностей на підґрунті принципів свободи слова і творчості, поширення знань і інформації, проведення наукових досліджень і використання їхніх результатів. Визначені ОП форми та методи навчання мають значну інтерактивну і дослідницькі складові та спрямовані на активізацію здобувачів вищої освіти як автономних суб'єктів навчального і наукового процесів. Під час інтерв'ю викладачі ОП зазначили про те, що вони дійсно самостійно обирають різноманітні методи та форми викладання і зорієнтовані на вдосконалення методик викладання у рамках студентоцентрованого підходу. Здобувачі вищої освіти підтвердили, що в межах ОП застосовуються як традиційні, так і інноваційні методи навчання, а також відзначили про підтримку викладачами свободи і творчості студентів. Наведений факт підтверджується також результатами опитувань здобувачів освіти <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/69963>, згідно з якими здобувачі висловили своє задоволення формами і методами викладання навчальних дисциплін за ОП. Під час зустрічі з адміністративним персоналом начальник навчальної частини Штимак А. Ю. запевнив, що ЗВО сприяє реалізації принципів академічної свободи викладачів, зокрема у вільному обранні ними методів і форм викладання. Це зафіксовано у Положенні про організацію освітнього процесу <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Уся необхідна інформація щодо організації і змісту освітнього процесу на ОП розміщена в систематизованій формі на сайті УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/7081>. Інформування здобувачів про організацію навчального процесу відбувається традиційно, на інформаційних дошках факультету історії та міжнародних відносин, а також

дублюється на сайті факультету, у вкладці «Інфо-центр» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/124>. На сайті університету наявні робочі програми навчальних дисциплін з усіх обов'язкових ОК. У них визначені цілі, зміст та результати навчання, порядок та критерії оцінювання. Під час інтерв'ю здобувачі і НПП також зазначили, що ця інформація повідомляється на першому занятті з ОК. Окрім цього на початку навчання на першому курсі здобувачі отримують електронну адресу в домені uzhnu.edu.ua, через яку відбувається комунікація з викладачами. У бесіді з членами ЕГ здобувачі та НПП зазначили, що мають доступ до усіх необхідних матеріалів, завдань та загалом задоволені якістю організації навчання. В процесі пошуку інформації на офіційному сайті ЗВО ЕГ мала деякі труднощі, викликані недосконалою навігацією. На сторінці факультету історії та міжнародних відносин і кафедри археології, етнології і культурології не представлена ОП Культурологія 2020. Варто було б також доповнити інформацію на офіційній сторінці кафедри, виклавши для загального ознайомлення діючі договори із базами практик і стейкхолдерами-роботодавцями, міжнародні угоди, до реалізації яких долучені здобувачі ОП та викладачі, а також репрезентувати досягнення викладачів (сертифікати участі у міжнародних проєктах, сертифікати про стажування, відзнаки і нагороди).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ пересвідчилася у тому, що ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень в ході реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Зокрема, у ЗВО: - проводиться щорічна університетська підсумкова наукова студентська конференція, у якій здобувачі даної ОП беруть активну участь <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/71585>; щорічно проводиться Міжнародна наукова конференція студентів та молодих дослідників «Полікультурна комунікація у третьому тисячолітті», на якій з доповідями виступають здобувачі ОП (у 2022 р. – К. Подрез <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/71590> та А. Дордяк <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/71600>); - організуються конкурси студентських наукових робіт (у 2023 р Дипломом першого ступеня нагороджений Кузьма Д. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/71596>), - функціонує Рада молодих вчених (Положення про Раду Молодих вчених <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10982>) та студентські наукові об'єднання й товариства (Положенням про наукове товариство студентів, аспірантів та докторантів <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9199>), зокрема на факультеті історії та міжнародних відносин – наукове товариство «Кліо»; на факультеті історії та міжнародних відносин щорічно видається збірник студентських наукових праць «Актуальні питання історії та міжнародних відносин: минуле і сучасність» https://uzhnu.edu.ua/uk/cat/faculty-fhistory_relati/stud_zbirnik ; - студенти беруть участь у міжнародних науково-практичних конференціях (Вероніка Булат взяла участь у міжнародній конференції «Radikální levice ve střední Evropě a její vývoj od konce první světové války do roku 1933» (Прага, 14-15 жовтня 2021) із співповіддю Jurij Danilec (Юрій Данилець) –Veronika Bulat (Вероніка Булат): Bolshevik and communist themes on the pages of religious periodicals in Carpathian Ruthenia in the 1920s and 30s» <https://www.nacr.cz/wpcontent/uploads/2021/10/program-levice-cesky.pdf>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Вивчення змісту освітніх компонентів ОП дозволило встановити достовірність наведених у Відомостях про самооцінювання ОП даних щодо регулярного щорічного оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі з урахуванням позицій здобувачів освіти та роботодавців. НПП щорічно оновлюють зміст ОК відповідно до Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/ahmfz>), Положення про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/msnri>) та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/bafid>). Під час онлайн-зустрічі з НПП викладачі повідомили, що вносять зміни у робочі програми навчальних дисциплін, базуючись як на власних напрацюваннях, так і на результатах загальноуніверситетських та зовнішніх стажувань, семінарів та тренінгів. Здобувачі вищої освіти мають доступ до сучасних наукових публікацій у репозитарії ЗВО, перелік яких постійно оновлюється викладачами відповідних дисциплін.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Аналіз Відомостей про СО та дистанційний експертний аналіз показали, що інтернаціоналізація діяльності в рамках даної ОП відбувається шляхом спільної проєктної діяльності, можливості стажування для НПП УжНУ, проведення спільних наукових заходів, участь у міжнародній академічній мобільності для НПП та здобувачів. Інформацію щодо можливостей мобільності студентів та співробітників, участі у міжнародних проєктах і стажуванні НПП та здобувачі можуть отримати у Відділі міжнародних зв'язків https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations-dep_irelations. Питання міжнародної академічної мобільності та інтернаціоналізації у ЗВО регламентуються Положенням про академічну мобільність <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269>, Стратегією інтернаціоналізації ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20139> та на основі двосторонніх договорів про співпрацю. На вимогу ЕГ ЗВО надав копії угод із зарубіжними закладами та установами, до реалізації яких долучаються викладачі та

здобувачі ОП: договір з Пряшівським університетом (Словенія), Школою менеджменту Кфіртенського університету прикладних наук (Австрія), Східнославацькою галереєю в Кошице (Словаччина), Повітовим музеєм Сагу Маре (Румунія), Західнославацьким музеєм у Трнавi (Словаччина), Національним архівом у Чехії. Під час роботи у фокус-групах викладачі підтвердили свою участь у спільних проектах із згаданими установами і долученість студентів до них. Викладачі ОП протягом 2019-2021 рр. брали участь у міжнародному дослідницькому проекті транскордонного співробітництва HUSKROUA, присвяченому промоції ремісництва і гастрономії регіону як невід'ємних складових культурної спадщини Карпатського краю <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/projects-kragas>. Окремі викладачі кафедри пройшли міжнародні стажування. Худіш П. М. – стажування Non-Residential Fellowship for Scholars from Ukraine. The Institute for Human Sciences (IWM Vienna), The Ukrainian Research Institute at Harvard University (HURI), and the Harriman Institute at Columbia University, February – June 2023, (Vienna, Austria); Данилець Ю. В. - стажування: 1. Католицький університет в Ружомберку (Словаччина), теологічний факультет, (Кошиці), Національна стипендіальна програма Словацької Республіки (SAIA). 01.08.2021-30.11.2021р.; 2. Університет Палацького в Оломоуці (Чехія), філософський факультет. Вишеградський фонд. 1 вересня 2019 р. - 30 червня 2020 р.; 3. Католицький університет в Ружомберку (Словаччина), філософський факультет. Вишеградський фонд. 1 вересня 2018 р.- 30 червня 2019 р.; Гуцул В. М. - стажування Central European Exchange Programme for University Studies, application F-2122-162558. 10.08.2022 - 30.09.2022, at the University of Warsaw, Department of Central and East European Intercultural Studies. Під час візиту ЕГ з'ясувала, що бібліотека ЗВО надає доступ до літератури, інтернет-джерел і ресурсів, міжнародних наукометричних баз даних усім учасникам освітнього процесу для ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Експертною групою було зафіксовано такі позитивні практики: використання різноманітних нетрадиційних форм та методів навчання, зокрема проведення аудиторних занять на різних локаціях міста, в музеях та лабораторіях; активне залучення здобувачів ОП до участі в університетській підсумковій науковій студентській конференції та у Міжнародній науковій конференції студентів та молодих дослідників «Полікультурна комунікація у третьому тисячолітті»; можливість здобувачам безкоштовно публікувати свої наукові праці у щорічному збірнику студентських наукових праць «Актуальні питання історії та міжнародних відносин: минуле і сучасність».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

В процесі пошуку інформації на офіційному сайті ЗВО ЕГ мала деякі труднощі, викликані недосконалою навігацією. З огляду на це ЕГ рекомендує впродовж року удосконалити навігацію сайту Університету для полегшення пошуку інформації для абітурієнтів і здобувачів освіти. На сторінці факультету історії та міжнародних відносин і кафедри археології, етнології і культурології не представлена ОП Культурологія 2020. ЕГ рекомендує виправити таку ситуацію в найкоротший термін. Окрім цього, варто було б до початку 2024/2025 навчального року також доповнити інформацію на офіційній сторінці кафедри, виклавши для загального ознайомлення діючі договори із базами практик і стейкхолдерами-роботодавцями, міжнародні угоди, до реалізації яких долучені здобувачі ОП та викладачі, а також репрезентувати досягнення викладачів (сертифікати участі у міжнародних проектах, сертифікати про стажування, відзнаки і нагороди, тощо).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Процес навчання та викладання на ОП забезпечується належним чином. Дотримано студентоцентрований підхід, здобувачі в різний спосіб та своєчасно повідомляються про особливості та зміни у навчальному процесі. ОП дозволяє реалізувати НПП академічну свободу вибору методів викладання, навчального матеріалу з метою досягнення окреслених цілей. Підкритерії 4.1, 4.3, 4.4, 4.5, на думку ЕГ, повністю відповідають вимогам. Хоч ОП має окремі недоліки за Критерієм 4 (зокрема, 4.2 у контексті навігації сайту, та його наповнюваності), але, загалом, вона має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками критерію 4 та відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>, «Положення про порядок та методику проведення семестрових екзаменів та заліків» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952> У додатку 3 Відомостей про самооцінювання викладено інформацію про методи та форми навчання і оцінювання, яка деталізується в робочих програмах (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/58167>). Університет використовує такі контрольні заходи: екзамени, комплексні екзамени; заліки; тести; наскрізні та командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах. Під час онлайн зустрічі здобувачі вищої освіти зазначили, що про форми контрольних заходів та критерії оцінювання дізнаються від викладачів на першому занятті та з робочих програм навчальних дисциплін розміщених на сайті кафедри та в системі Moodle. Також з'ясовано, що студенти мають розуміння, яким чином вони отримують оцінки, який мінімальний бал потрібно набрати та яким чином відбувається накопичення балів за поточний та підсумковий контроль. Здобувачі вищої освіти підкреслили, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими, дозволяють досягти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та освітньої програми в цілому. Однак, у робочих програмах деяких ОК можемо спостерігати відсутність питань до заліку (ОК “Ділова українська мова”), екзамену (ОК “Філософія”, ОК “Музейна справа”, ОК “Медієвалізм в сучасній культурі”). Рекомендуємо перевірити робочі програми навчальних дисциплін та усунути недоліки шляхом додавання питань до заліків та іспитів до початку 2024/2025 н.р.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів ОП Культурологія відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 034 Культурологія першого (бакалаврського) рівня (наказ МОН України №801 від 16.06.2020). Атестація здобувачів першого рівня вищої освіти за ОП здійснюється в формі комплексного атестаційного екзамену та захисту кваліфікаційної роботи. Атестаційний екзамен передбачає оцінювання обов'язкових результатів навчання, визначених освітньою програмою та програмою атестаційного екзамену. Програма комплексного атестаційного екзамену розміщена на сайті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46199> Мета атестаційного екзамену – оцінювання рівня набутих здобувачами необхідних компетентностей (загальних і фахових) та оволодіння визначеними програмними результатами, які виявляються в знаннях, уміннях та навичках розв'язання складних професійних завдань, здатності вирішувати проблеми в галузі культурології, що передбачає застосування певних теорій, методів, моделей культурологічного знання, проведення досліджень, здійснення інноваційної діяльності тощо. Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичні проблеми культурології, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Методичні рекомендації щодо виконання наукових робіт для здобувачів вищої освіти спеціальності 034 Культурологія розміщені на сайті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/59414> Кваліфікаційна робота є індивідуальним дослідженням здобувача не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації результатів дослідження. Кваліфікаційна робота перевіряється на наявність академічного плагіату за допомогою систем Unicheck та Strike Plagiarism. Кваліфікаційні роботи розміщуються в репозитарії Університету. Захист кваліфікаційної роботи проводиться публічно і гласно. Під час онлайн-зустрічі із допоміжними структурними підрозділами заступник декана факультету історії та міжнародних відносин по науковій роботі Шніцер І.О. та доцент кафедри археології, етнології та культурології Худіш П. М. підтвердили, що у ДВНЗ «УжНУ» діє практика перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат та декларування академічної доброчесності студентами й науково-педагогічним персоналом.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів визначена у «Положенні про організацію освітнього процесу в ДВНЗ УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>, «Положенні про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>. У документах визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу на офіційному веб-сайті ДВНЗ «УжНУ» у розділі «Інфо-центр – Нормативні документи». Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів на ОП «Культурологія» забезпечується застосуванням норм та вимог «Порядку оскарження (апеляція) оцінювання в ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967>. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у ДВНЗ «УжНУ» регулюється «Етичним кодексом ДВНЗ “УжНУ”» <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22896>. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюються «Положенням про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти ДВНЗ “УжНУ”» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>. Згідно «Положення про порядок та методику

проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в ДВНЗ “УжНУ” якщо здобувачі вищої освіти під час підсумкового (семестрового) контролю одержали незадовільну оцінку не більше ніж з трьох дисциплін (незалежно – залік чи екзамен), то їм дозволяється ліквідувати академзаборгованість у визначені терміни. Повторне складання екзаменів та заліків допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії під головуванням завідувача кафедри, за якою закріплена дисципліна. Ліквідація академзаборгованості здійснюється згідно з затвердженим графіком. В окремих випадках, на підставі заяви, ректор або проректор з науково-педагогічної роботи може дозволити здобувачеві вищої освіти втретє перескласти незадовільну оцінку за індивідуальним графіком при комісії під головуванням завідувача кафедри, за якою закріплена дисципліна. Здобувачі, які не ліквідували академзаборгованість у встановлений термін, відраховуються з університету. Повторне складання екзаменів та заліків з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. Здобувачі вищої освіти підтвердили, що на ОП існує практика ліквідації академзаборгованості у термін, визначений деканом ФІМВ. Під час онлайн-зустрічі зі здобувачами освіти та зі студентським самоврядуванням встановлено, що прикладів подання апеляцій за результатами проміжного чи підсумкового контролю на пропонуваній ОП не було. Нарікань з боку студентів на об'єктивність оцінювання не зафіксовано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності в ДВНЗ «УжНУ» регулюється «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості ДВНЗ “УжНУ”» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>; «Етичним кодексом ДВНЗ “УжНУ”» <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22896>; «Положенням про академічну доброчесність в ДВНЗ “УжНУ”» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>, яким регламентується політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Під час онлайн-зустрічі із допоміжними структурними підрозділами директорка Наукової бібліотеки Марія Медведь, зазначила, що всі роботи дисертацій, монографій, науково-методичних праць та рукописів статей проходять перевірку на академічний плагіат. Наукові роботи розміщуються в репозитарії Університету. Також в Університеті існує комісія з питань академічної доброчесності та етики, яка розглядає заяви щодо випадків академічної не доброчесності та порушень етичних норм, приймає рішення щодо накладання дисциплінарних стягнень у випадках та відповідно до вимог, передбачених законодавством. Для перевірки на плагіат в ДВНЗ «УжНУ» використовують програми Unichек та StrikePlagiarism. Заступник декана ФІМВ по науковій роботі Шніцер І.О. відмітив, що НПП та здобувачі вищої освіти підписують Декларацію про академічну доброчесність. ДВНЗ «УжНУ» налагоджено співпрацю з Проєктом «Сприяння академічній доброчесності в Україні» (SAIUP) <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/osvita-povinna-buti-spravzhnoyu-a-ne-imitovanoyu-perekonani.htm>. ДВНЗ «УжНУ» також долучився до проєкту «Ініціатива доброчесності та якості освіти», який впроваджує організація «Американські Ради з міжнародної освіти» за підтримки Посольства США в Україні, МОН України та НАЗЯВО <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/uzhnu-doluchivsya-do-pro-Initsiativa-akademichnoj-dobrochesnosti.htm>. В ОП «Культурологія» у склад обов'язкової навчальної дисципліни «Методика виконання та організації наукових досліджень» виділено вісім годин на опанування теми про академічну доброчесність. Також здобувачі ОП «Культурологія» підтвердили, що заохочуються до проходження онлайн курсу «Академічна доброчесність в університеті» <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>. Під час онлайн зустрічі з НПП було відзначено, що серед здобувачів ОП «Культурологія» при підготовці презентацій до практичних занять та виконанні інших робочих завдань трапляються поодинокі випадки плагіату, такі порушення караються заниженням балу, або перескладанням теми чи заняття. Однак, в цілому на ОП порушень принципів академічної доброчесності викладачами і студентами не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильних сторін та позитивних практик за даним критерієм не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У робочих програмах деяких ОК можемо спостерігати відсутність питань до заліку (ОК “Ділова українська мова”), екзамену (ОК “Філософія”, ОК “Музейна справа”, ОК “Медієвалізм в сучасній культурі”). Рекомендуємо перевірити робочі програми навчальних дисциплін та усунути недоліки шляхом додавання питань до заліків та іспитів до початку 2024/2025 н.р.

Рівень відповідності Критерію 5.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Вимоги щодо Критерію 5 реалізовані на достатньому рівні, що підтверджено вищезазначеними фактами. Існуючі слабкі сторони (відсутність питань до заліку (ОК “Ділова українська мова”), екзамену (ОК “Філософія”, ОК “Музейна справа”, ОК “Медієвалізм в сучасній культурі”) не суттєво впливають на освітній процес та мають бути усунені до початку 2024/2025 н.р. Враховуючи зауваження до ОП в контексті підкритерію 5.1 та повну відповідність за усіма іншими підкритеріями, ЕГ робить висновок про відповідність Критерію 5 на рівні «В».

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами аналізу відомостей самооцінювання та зустрічей із академічним персоналом ЗВО та стейкхолдерами, з'ясовано, що підготовку майбутніх культурологів здійснюють НПП, які мають відповідні академічну та професійну кваліфікації. Це викладачі кафедри археології, етнології та культурології; кафедри полікультурної освіти та перекладу, кафедри української мови та кафедри філософії. Загалом реалізацію ОП Культурологія забезпечує 14 НПП, з яких 1 доктор історичних наук (7%), доцент, 8 кандидатів історичних наук(57%), доцентів, 1 кандидат мистецтвознавства(7%), доцент, 1 кандидат філософських наук(7%), доцент, 1 кандидат педагогічних наук(7%), доцент, 1 кандидат філологічних наук(7%), доцент, 1 фахівець із спеціальністю “Образотворче та декоративно прикладне мистецтво” (7%). Загалом якісний склад НПП за наявністю наукових ступенів і вчених звань становить 93 %. У гендерному співвідношенні – 50% чоловіків і 50% жінок. ОК професійної підготовки викладають штатні НПП випускової кафедри (8 осіб), усі з яких мають наукові ступені та вчені звання і фахівці-практики на умовах сумісництва (3 особи), з яких 1 доктор історичних наук, доцент (Коцан В.В.), один кандидат історичних наук, доцент (Мойжес В.В.) і фахівець за спеціальністю «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво (Дегтярова Е.В.), що навчається в аспірантурі за спеціальністю “Історія”. Викладачі відповідають п. 38 Ліцензійних умов, проходять підвищення кваліфікації як в Україні, так і за кордоном. Темою науково-дослідної роботи кафедри є «Історико-культурні процеси в Європі та Америці від найдавніших часів до сучасності». Публікаційна активність кафедри представлена на платформі Google Академія. НПП кафедри мають наукові статті у фахових журналах України (категорія Б), виданнях, що індексуються в Scopus та Web of Science. Академічна кваліфікація викладачів представлена базовою освітою і науковими ступенями за спеціальністю «Історія» (7 канд.іст.наук) і один кандидат мистецтвознавства. З огляду на те, що ОП Культурологія реалізується за спеціальністю 034 Культурологія, ЕГ пропонує розширити склад НПП, що забезпечують реалізацію ОП фахівцями-культурологами (магістром культурології, кандидатом наук з культурології чи доктором філософії з культурології). Аналіз інформації в Таблиці 2 дає підстави констатувати, що академічна та професійна кваліфікації НПП корелюють із наповненням тих ОК, які мають історичний чи історико-культурний зміст. Однак, ЕГ констатує часткову відповідність публікацій специфіці ОК культурологічного змісту («Вступ до спеціальності», «Культура пізнього модерну і сучасності», «Культурологічні теорії», «Культура Відродження», «Культура раннього модерну», «Культура Середньовічного Сходу», «Культура повсякдення», «Медієвалізм у сучасній культурі», «Культурна антропологія», «Культура племенного світу Європи»). Враховуючи цей факт, є потреба посилити публікативну активність відповідно до культурологічної специфіки ОК, які забезпечуються НПП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів в Університеті відбувається відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними трудових договорів (контрактів) в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<http://surl.li/ghzwh>), який визначає умови проведення конкурсу на заміщення посад (завідувача кафедри, професора, доцента, старшого викладача, викладача та ін.), окрім асистента. Інформація про наявні вакантні посади є публічною https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_personal/vacancies. Найбільш важливими критеріями конкурсного відбору є відповідність кваліфікації конкурсанта до поданої вакансії, досвід роботи, наявність наукових публікацій у фахових та наукометричних виданнях з культурологічної тематики, наявність підвищення кваліфікацій і стажувань (у тому числі закордонних), практичний досвід роботи в культурологічній сфері та знання іноземних мов. Конкурсант повинен провести відкрите (показове) заняття, яке обговорюють усі члени кафедри та відповідно оцінюють. В оцінці роботи викладача звертають увагу на дотримання Кодексу академічної доброчесності <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>. Остаточне рішення щодо обрання старших викладачів та доцентів на вакантну посаду приймає рада факультету, а професорів – вчена рада університету шляхом таємного голосування. Проблем під час відбору викладачів на ОП та скарг щодо прозорості процедури конкурсного добору не зафіксовано.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

До організації та ефективної реалізації освітнього процесу долучаються стейкхолдери-роботодавці: фахівці Закарпатського краєзнавчого музею ім. Т. Легоцького, Закарпатського музею архітектури і побуту, Археологічного музею УжНУ. Співпраця реалізується через залучення практиків до розробки та обговорення ОП та навчальних планів; рецензування ОП, анкетування <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/7081>. Цю інформацію підтвердили стейкхолдери у розмові з ЕГ: Коцан В.В. - в.о. директора комунального закладу «Закарпатський музей народної архітектури та побуту», Мойжес В.В. – завідувач Археологічним музеєм ім. проф. Е. Балагурі факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Також вони підтвердили участь здобувачів ОП та викладачів у спільних проєктах, культурних акціях та заходах, що проводилися у їхніх установах. Роботодавці повідомили, що надають простір своїх закладів для проведення навчальних занять та інших студентських заходів. Гарант ОП Гуцул повідомив про практику проведення гостьових лекцій запрошеними фахівцями, навів приклад онлайн-лекції професорки, dr hab. Йоанни Гетки, завідувачки кафедри міжкультурних досліджень Східної та Центральної Європи Варшавського університету, на тему «Романтизм в сучасній польській популярній культурі» (грудень 2021 р.). В цілому в процесі спілкування у фокус-групах встановлено співпрацю із роботодавцями.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На ОП Культурологія залучаються до аудиторних занять професіонали-практики, представники роботодавців. Така співпраця здійснюється у нинішньому навчальному році на засадах сумісництва. У Відомостях про самооцінювання вказується, що згідно зі Штатним розписом кафедри археології, етнології та культурології, затвердженим 21. 11. 2023, у складі НПП кафедри перебувають: Коцан В. В. (в.о. директора комунального закладу «Закарпатський музей народної архітектури та побуту»), - на посаді доцента кафедри АЕК (0,25 ставки), Дегтярьова Е. В. (голова ГО «Ужгородський модернізм») - на посаді викладача кафедри АЕК (0,3 ставки), Мойжес В. В. (директор Археологічного музею ДВНЗ УжНУ) - на посаді доцента кафедри АЕК (0,5 ставки). Коцан В. В. залучений до викладання ОК «Музейна справа», Дегтярьова Е. В. викладає ОК «Сучасне мистецтво», Мойжес В. В. викладає ОК «Культура первісного часу та стародавнього Сходу», «Стародавній світ: історія, людина, суспільство», «Культура Античності». Під час онлайн зустрічі роботодавці підтвердили свою участь у реалізації освітнього процесу за ОП Культурологія.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Університет сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та за допомогою інших установ в Україні й за кордоном (у межах угод). Викладачі здійснюють довгострокові або короткострокові стажування відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>. В Університеті затверджуються графіки стажування, НПП надається вся потрібна інформація щодо підвищення кваліфікації <http://surl.li/mpmgn>. Під час зустрічі з адміністративним персоналом було встановлено, що відділ міжнародних зв'язків систематично інформує викладачів щодо можливостей стажування за кордоном, а також допомагає їм із правильним та своєчасним оформленням документів. На сторінці відділу анонуються різноманітні можливості наукового та науково-практичного стажування, інформація про гранти та стипендії https://uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations-dep_irelations. В Університеті практикують форми внутрішнього підвищення кваліфікації викладачів: Центр інформаційних технологій (курси для НПП та співробітників Університету – <http://surl.li/bdmrgq>); факультет післядипломної освіти (курси англійської мови – <http://surl.li/mpnxw>). Професійному розвитку сприяє й доступ до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science, можливість публікації статей у виданнях Університету (<http://surl.li/mpmze>), низка послуг, що пропонує Наукова бібліотека <https://www.lib.uzhnu.edu.ua/onlajn-poslugy/>. В Університеті здійснюється моніторинг рівня професіоналізму викладачів, відбувається щорічне рейтингування (<http://surl.li/mpnav>). Під час інтерв'ювання фокус-груп з'ясувалося, що викладачі ОП загалом задоволені системою професійного розвитку в Університеті. Отже, ЕГ робить висновок про те, що ЗВО цілком сприяє професійному розвитку НПП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В Університеті відбувається стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП. Преміюються автори та авторські колективи за публікації в журналах, що індексуються Scopus або Web of Science (відповідно до Положення (<http://surl.li/bauwx>)). Матеріальне заохочення передбачене й для переможців щорічного рейтингування (відповідно до Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<http://surl.li/bakid>)). Такі види заохочень

підтвердили викладачі під час онлайн-зустрічі, відмітивши, що переможці за рейтингом (ТОП 100) отримують доплату до зарплати. Науковці Університету також отримують почесні грамоти та подяки, звання Університету (<http://surl.li/mpnrk>, <http://surl.li/mpnsw>, <http://surl.li/mpnus>). ЕГ, спираючись на результати зустрічей, опрацьовані документи, встановила, що Університет стимулює розвиток викладацької майстерності, включаючи професійне й матеріальне заохочення.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків (на умовах сумісництва), які мають наукові ступені і тривалий досвід практичної професійної діяльності у сфері культури. На думку експертів, у ЗВО створена дієва система мотивації НПП до саморозвитку і до вдосконалення викладацької майстерності. Як позитивну практику у цьому контексті можна відзначити фінансову підтримку (преміювання) наукової діяльності викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

З огляду на те, що ОП Культурологія реалізується за спеціальністю 034 Культурологія, а серед НПП, що залучені до викладання на ОП відсутні фахівці за такою спеціальністю, ЕГ пропонує до початку нового 2024/2025 навчального року розширити склад НПП, що забезпечують реалізацію ОП, фахівцями спеціальності 034 Культурологія (магістр культурології, кандидат наук з культурології чи доктор філософії з культурології). Також у контексті Критерію 6 ЕГ констатує часткову відповідність публікацій НПП специфіці деяких ОК («Вступ до спеціальності», «Культура пізнього модерну і сучасності», «Культурологічні теорії», «Культура Відродження», «Культура раннього модерну», «Культура Середньовічного Сходу», «Культура повсякдення», «Медієвалізм у сучасній культурі», «Культурна антропологія», «Культура племенного світу Європи»). Враховуючи цей факт, є потреба посилити публікативну активність відповідно до специфіки ОК, які забезпечуються НПП. Рекомендуємо систематично здійснювати публікацію наукових праць за культурологічною тематикою ОК, які викладаються на програмі.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

В університеті процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими й об'єктивними, заклад залучає роботодавців до перегляду ОП, аудиторних занять, сприяє професійному розвитку викладачів та стимулює їх викладацьку майстерність. Тому ЕГ констатує відповідність підкритеріям 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6. Водночас, у контексті підкритерію 6.1, експертною групою виявлено часткову невідповідність окремих викладачів тим ОК, які вони викладають. Серед НПП, що залучені до викладання на ОП Культурологія, відсутні фахівці за спеціальністю 034 Культурологія. Наукові публікації окремих викладачів продемонстрували часткову відповідність специфіці ОК. Тому видається доцільним рекомендувати розробити механізми залучення до реалізації ОП Культурологія фахівців із відповідною освітньою і науково-виробничою специфікою та налагодити систематичну публікацію наукових праць за тематикою ОК. Загалом, рівень відповідності ОП Критерію 6 можна визначити як В. Зазначений недолік не перешкоджає досягненню заявлених цілей ОП та його реально усунути до початку 2024/2025 навчального року.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було представлено відео-трансляцію освітнього середовища, що забезпечує реалізацію ОП «Культурологія». А саме, ЕГ мала змогу ознайомитися з головним корпусом ЗВО, де навчаються здобувачі освіти даної ОП, аудиторіями, науковою бібліотекою, адміністративним відділом, комп'ютерним класом, спортивно-оздоровчим комплексом з басейном, гуртожитком, в якому наявні власний спортивний та читальний зали. Окремо на резервній зустрічі було продемонстровано платформу Moodle, що забезпечує дистанційне навчання. ЕГ мала змогу переконатися, що платформа Moodle була наповнена необхідними навчальними матеріалами. На момент експертизи в ЗВО діяла очна форма навчання, тому платформа Moodle зараз лише додатковий інструмент, яким можуть скористатися здобувачі під у процесі навчання. Поряд із тим, слід

відзначити, що менеджмент ЗВО докладася зусиль для покращення освітнього середовища: проводяться ремонтні роботи у центральному корпусі, гуртожитку, спортивних залах. ЕГ було відзначено, що у великій залі вченої ради (актовій залі) нещодавно було завершено ремонтні роботи по осучасненню приміщення. Також в ЗВО наявні: археологічний музей (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/museums-arich_muz), лабораторія етнології, фольклористики та краєзнавства (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/-imeni-mihajla-tivodara.htm>), котрі також задіяні в реалізації ОП. Університетська їдальня була використана для потреб волонтерського центру від початку повномасштабного вторгнення; наразі здобувачі мають доступ до закладів громадського харчування, що не входять до складу ЗВО, проте знаходяться поруч. Наукова бібліотека Університету, фонди якої містять понад 1,5 млн. одиниць зберігання (<https://www.lib.uzhnu.edu.ua/>) є найбільшою на Закарпатті. Відтак, експертна група мала змогу пересвідчитися, що матеріально-технічне забезпечення ЗВО є достатнім для реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Бібліотека УжНУ надає безкоштовний доступ до власних літературних фондів та до баз даних Scopus і Web of Science. Здобувачі освіти мають можливість здійснити перевірку своїх наукових праць на антиплагіат програмами Unicheck та StrikePlagiarism. Поряд із тим, для здобувачів освіти доступні чотири спортивні зали різного спрямування. На час проведення експертизи два з них були зачинені на ремонт. На зустрічі зі студентським самоврядуванням було зазначено, що відвідування басейну спортивно-оздоровчого комплексу є платним, проте, для здобувачів освіти діє знижка. У ході зустрічі зі здобувачами освіти було з'ясовано, що всі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до Wi-Fi на території Університету. Під час проведення фокус-груп ЕГ пересвідчилася, що всі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до усієї інфраструктури, необхідної для реалізації ОП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ЗВО створено структурний підрозділ «Відділ охорони праці», на який покладено обов'язки забезпечення умов безпечного освітнього середовища (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_of_lab_prot). У центральному корпусі на випадок повітряних тривог облаштовано укриття. Також функціонує студентська поліклініка та соціально-психологічна служба (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-centre_psy), що проводить як індивідуальні консультації для підтримки психічного здоров'я, так і групові тренінги різного спрямування. Як зазначив начальник юридичного відділу, студенти можуть отримати юридичну підтримку в зазначеному відділі. Для задоволення потреб студентів у дозвілєвій та позакласній активності було створено студентський центр дозвілля «Ювентус» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_scdjuventus), покликаний розвивати творчий потенціал здобувачів. На зустрічі з представниками студентського самоврядування було повідомлено, що на базі студентської ради регулярно проводяться заходи різного спрямування (спортивні, творчі, благодійні та інші). ЕГ дійшла до висновку, що освітнє середовище закладу є безпечним та задовольняє потреби та інтереси здобувачів освіти, передбачені даним підкритерієм.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час роботи у фокус-групах ЕГ було з'ясовано, що здебільшого комунікація між академічним персоналом та здобувачами освіти відбувається безпосередньо у ході занять, або онлайн через чат-групи в месенджерах. У ЗВО створено графік чергувань викладачів, до котрих мають можливість звернутися здобувачі щодо питань стосовно освітнього процесу. На зустрічі з авторами відомостей про самооцінювання було зазначено, що за даною ОП навчається невелика кількість здобувачів. Це уможливило індивідуальний підхід до кожного студента та тісну комунікацію між учасниками освітнього процесу. Поряд із тим на офіційному сайті діє інфо-центр, що надає можливість ознайомитися з розкладом занять та іншою інформацією, необхідною для навчання (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/124>). Соціально-психологічна служба забезпечує індивідуальну консультативну підтримку та періодично проводить групові заходи задля підтримки психічного стану здобувачів та адаптації до навчального процесу. За юридичною підтримкою здобувачі освіти мають змогу звернутися до юридичного відділу. Крім того у ЗВО діє студентська профспілкoва організація, котра доповнює різнопланову підтримку здобувачів освіти (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-stud_union_comm/about).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На момент проведення акредитаційної експертизи за даною ОП здобувачі освіти з особливими потребами не навчалися. У ході проведення огляду матеріально-технічного забезпечення ЕГ група мала можливість

пересвідчитися, що вхід до центрального корпусу обладнано пандусом, жовтими смугами та кнопкою виклику персоналу. Наявні таблички для людей з вадами зору. В гуртожитку №4, де навчаються здобувачі за ОП «Культурологія» відсутній ліфт, проте на першому поверсі створено умови для проживання людей з особливими потребами. Крім того, гуртожиток також обладнаний пандусами. Під час ознайомлення з матеріально-технічною базою було зазначено, що у спортивно-оздоровчому комплексі відповідні спеціалісти-тренери проводять спеціалізовані заняття для людей з особливими потребами. У ЗВО діє наказ ректора, що регулює правила супроводу маломобільних груп населення (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>). Таким чином, ЕГ пересвідчилася, що в УжНУ створено умови для навчання людей з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО затверджено низку документів, що регулюють порядок вирішення конфліктних ситуацій, а саме: Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>), Етичний кодекс (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22896>), Антикорупційна програма на 2023-2025 рік (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57230>). Під час зустрічі зі здобувачами освіти було зазначено, що здобувачі можуть залишити своє звернення у скриньці довіри, а також, що конфліктних ситуацій не виникало у ході навчання. Скриньку довіри окремо було продемонстровано під час огляду матеріально технічного забезпечення. Поряд із тим функціонує електронна пошта скриньки довіри (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/44568>). Також здобувачі мають можливість звернутися до соціально-психологічної служби, або куратора задля вирішення проблем, котрі можуть виникнути у процесі навчання. Під час зустрічі зі студентським самоврядуванням було з'ясовано, що у разі виникнення конфліктної ситуації ЗВО зобов'язаний створити комісію з врегулювання конфліктних ситуацій. Представники студентського самоврядування долучаються до вирішення можливих конфліктних ситуацій. Отже, ЕГ було зроблено висновок, що в ЗВО створено та функціонує система вирішення конфліктних ситуацій, а здобувачі освіти проінформовані про порядок їх вирішення.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Експертною групою до позитивних практик було віднесено зусилля менеджменту ЗВО до покращення освітнього середовища. А саме ремонтні роботи продовжуються у гуртожитку, спортивних залах та центральному корпусі. На сучасному рівні було облаштовано велику залу вченої ради (актову залу). Також ЕГ було відзначено, що у спортивно-оздоровчому комплексі створено умови для занять з людьми з особливими потребами та працюють спеціалісти-тренери. В ЗВО функціонує найбільша на Закарпатті бібліотека та лабораторія етнології, фольклористики та краєзнавства імені Михайла Тиводара, що задіяні в реалізації ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Експертною групою було відмічено, що користування басейном спортивно-оздоровчого комплексу є платним для здобувачів освіти, хоча й за пільговою ціною. ЕГ радить зробити користування басейном для здобувачів безкоштовним. Також ЕГ в ході виїзної експертизи отримала відео презентації освітнього середовища ЗВО, що розміщені на неофіційному ресурсі. Експертна група радить викласти відео презентації освітнього середовища на офіційний сайт, або створити повноцінну віртуальну екскурсію по ЗВО щоб абітурієнти та усі зацікавлені мали змогу ознайомитися з освітнім середовищем закладу онлайн.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Експертною групою зроблено висновок про те, що матеріально-технічне забезпечення ОП «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є достатнім для провадження освітнього процесу за даною програмою. Створено можливості для самореалізації здобувачів освіти у позакласний час. Менеджмент ЗВО послідовно проводить модернізацію освітнього середовища. На думку ЕГ умови підкритеріїв 7.1, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6 було виконано

на достатньому рівні. За підкритерієм 7.2 було виявлено незначні недоліки, котрі суттєво не впливають на якість освітніх послуг. Відтак, ЕГ дійшла висновку про відповідність даного критерію рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Періодичний перегляд ОП проводиться згідно низки документів, що затверджено в ЗВО: Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>). Для удосконалення та розробки ОП було створено спеціалізовану робочу групу, рішення котрої затверджуються на засіднні кафедри. ОП переглядається щорічно, після громадського обговорення проекту ОП затверджується оновлена ОП. За результатами проведення зустрічей у фокус-групах ЕГ мала змогу переконатися, що всі учасники освітнього процесу беруть участь в періодичному формуванні ОП. Це підтверджено документами, наданими на запит ЕГ. Також на сайті УжНУ доступні ОП «Культурологія» за різні роки крім ОП за 2020 рік, але вона була надана на запит ЕГ. Порівняння програм за різні роки показує, що ОП дійсно періодично оновлюється та модернізується.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час спілкування зі здобувачами освіти студентка 4 курсу Валерія Цап повідомила, що цього року вона увійшла до складу робочої групи ОП, оскільки минулий представник здобувачів завершив навчання. В. Цап було зазначено, що викладацький колектив дослухається до побажань здобувачів освіти і їхні пропозиції взято до уваги, проте особисто поки що пропозицій не вносила, адже немає нарікань до організації і проведення освітнього процесу. Всі здобувачі мають змогу пройти опитування та оцінити процес навчання, чи внести свої пропозиції (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/34785>). На зустрічі з представниками студентського самоврядування було наголошено на тому, що представник самоврядування бере участь у засіданні вченої ради факультету, де має право вносити пропозиції щодо покращення освітнього процесу від імені інших здобувачів. Випускник 2023 року Полянський Андрій зазначив, що входив до складу робочої групи ОП під час навчання, ним було запропоновано курс «Історія музичного мистецтва». Означене підтверджується відповідним протоколом засідання робочої групи, наданим на запит ЕГ. Окремо слід відзначити, що як гарант ОП, так і здобувачі підкреслили значення саме особистого спілкування під час навчання. Студенти безпосередньо мають змогу висловлювати свою думку, адже малочисельні навчальні групи створюють можливості для індивідуального підходу. Відтак, ЕГ зроблено висновок, що позиція здобувачів освіти дійсно береться до уваги під час формування ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Експертною групою було з'ясовано, що періодично проводяться опитування роботодавців. З результатами опитування 2024 року можна ознайомитися на офіційному сайті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/34785>). Опитування дає змогу як оцінити рівень навчального процесу, так і внести свої пропозиції до формування ОП. На зустрічі з роботодавцями Володимиром Мойжесом, завідувачем археологічним музеєм при факультеті Історії та міжнародних відносин, було зазначено, що ним було внесено пропозицію збільшення саме практичної складової навчання задля ознайомлення з речовими пам'ятками культури та історії. Єліна Дегтярьова, викладач кафедри Історії етнології та культурології, голова ГО «Ужгородський модернізм» запропонувала ввести дисципліну «Міська антропологія». Костянтин Куцов, головний спеціаліст відділу збереження об'єктів культурної спадщини та музеїв департаменту культури Закарпатської ОДА-ОВА, а також випускник кафедри історії етнології та культурології, запропонував додати правознавчу дисципліну, що дозволила б здобувачам ознайомитися з нормативно-правовою складовою державного регулювання в сфері культури. Василь Коцан, в.о. директора комунального закладу «Закарпатський музей народної архітектури та побуту», а також викладач кафедри Історії етнології та культурології, відзначив широку співпрацю з музеєм. Музей є базою практики за даною ОП, студенти мають змогу проводити наукову діяльність користуючись матеріалами із фондів музею. Разом із тим, Василь Коцан, як викладач кафедри, брав активну участь у формуванні ОП. ЕГ було відзначено, що оскільки роботодавці здебільшого є викладачами кафедри за сумісництвом, то ЗВО слід залучати більше зовнішніх роботодавців на шляху до реалізації ОП. Відтак, ЕГ дійшла висновку, що закладом освіти вимогу критерію виконано на задовільному рівні.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час зустрічі з випускниками ЕГ було з'ясовано, що випускники проходять опитування, де мають можливість оцінити освітній процес та внести пропозиції щодо покращення ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/34785>). Комунікація між випускниками та викладачами підтримується здебільшого на рівні особистого спілкування на формальних та неформальних зустрічах, чи по телефону. На зустрічі з випускниками були присутні троє випускників замість п'ятих запланованих. Полянський Андрій, випускник 2023 року зазначив, що після випуску мав змогу брати участь у різних заходах Університету, де мав зустрічі з поточними здобувачами освіти. В УжНУ функціонує міжнародна асоціація випускників, яка збирає інформацію про подальший шлях здобувачів; на сайті асоціації наявна сторінка «наша гордість», де зібрана інформація про найкращих випускників ЗВО (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/alumni_association/pride.html). На зустрічі випускники повідомили, що знають про існування асоціації, але не приймають участі в її функціонуванні. Таким чином, ЕГ дійшла до висновку, що вимоги даного підкритерію виконані достатньою мірою.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В УжНУ затверджено Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>) та Положення про моніторинг якості освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6141>). Задля покращення освітнього процесу функціонує Навчальна частина, у складі якої: відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу; відділ планування, організації та контролю освітнього процесу; відділ ліцензування та акредитації і студентський відділ. На зустрічі з адміністративним персоналом Мар'яна Сабадош, начальниця відділу моніторингу якості освіти зазначила, що ОП оновлюється раз на один рік з урахуванням побажань усіх учасників освітнього процесу. Особливо було відзначено перегляд ОП у 2020 році відповідно до затвердженого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» для першого (бакалаврського) освітнього рівня. У 2023 р. перегляд ОП здійснено не було. Підготовка здобувачів освіти відбувається за програмою 2022 року. За результатами проведених зустрічей у фокус-групах та аналізу було з'ясовано, що всі учасники освітнього процесу мають змогу висловлювати свою думку щодо недоліків ОП та шляхів їх подолання. ЕГ констатовано, що в ЗВО створено задовільні механізми вирішення можливих недоліків.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» проводиться вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

За результатами роботи в фокус-групах ЕГ було зроблено висновки, що в УжНУ створено та функціонують структурні підрозділи, необхідні для провадження освітньої діяльності за освітньою програмою «Культурологія». Представники відповідних структурних підрозділів були обізнані та компетентні щодо покладених на них обов'язків. В ЗВО функціонує комісія з питань академічної доброчесності та етики, яка реагує на випадки порушення норм академічної доброчесності, проводяться заходи щодо поляризації академічної доброчесності серед здобувачів освіти. Здобувачі освіти мають змогу брати участь у наукових конференціях, функціонує «Рада молодих вчених». За результатом зустрічі зі студентським самоврядуванням з'ясована його активна діяльність та вплив на освітній процес. Установлено, що представники самоврядування були мотивовані та обізнані щодо шляхів покращення освітнього процесу. Відтак, ЕГ констатовано, що в академічній спільноті ЗВО сформовано належну культуру якості, яка сприяє розвитку освітньої діяльності за даною програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Експертною групою не було виявлено специфічних сильних сторін та позитивних практик у контексті даного критерію.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ відзначено відсутність зацікавленості випускників у діяльності асоціації випускників. ЕГ рекомендує поглиблювати співпрацю з випускниками, більше залучати до внутрішньо університетських заходів задля обміну досвідом з поточними здобувачами освіти та враховувати їхню думку та поради при формуванні ОП. Також ЕГ було відзначено, що здебільшого роботодавці, залучені до формування ОП, працюють в ЗВО за сумісництвом. ЕГ рекомендує залучати більше зовнішніх роботодавців до вдосконалення ОП. В ЗВО діє практика оновлення ОП кожного року, разом із тим, у 2023 році ОП «Культурологія» не оновлювалась, навчання відбувається за програмою 2022 року. ЕГ рекомендує в подальшому дотримуватись прийнятої в ЗВО практики переглядати зміст ОП щорічно.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ відзначено, що в розробці та модернізації ОП беруть участь всі учасники освітнього процесу, що свідчить про виконання вимог підкритеріїв 8.1, 8.2, 8.7 на достатньому рівні. На задовільному рівні налагоджено роботу структурних підрозділів, що забезпечують якість освіти. Було виявлено незначні недоліки у співпраці з роботодавцями та випускниками. ЕГ прийшла до висновку, що вимоги підкритеріїв 8.3, 8.4, 8.5 було виконано з незначними недоліками. За результатами акредитаційної експертизи ЕГ зроблено висновок, що загалом навчальний процес за ОП 034 «Культурологія» відповідає оцінці В за даним критерієм.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативні документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО. Статут Ужгородського Національного університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>), Правила внутрішнього розпорядку (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>). Інші необхідні документи, що структурують та регулюють освітній процес знаходяться на сторінці інфо-центр офіційного сайту (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>). Під час роботи у фокус групах з менеджментом ЗВО було зазначено, що розподіл службових обов'язків є чітким та зрозумілим для співробітників закладу. У ході проведення онлайн-експертизи скарг щодо некоректності правил та процедур не надходило. Після аналізу установчих документів, що діють в ЗВО, експертною групою зроблено висновок щодо відповідності нормативно-правового забезпечення даному критерію.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному сайті знаходяться затвержені ОП «Культурологія» за різні роки (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/16624>). ЕГ було відзначено, що на сайті відсутня ОП за 2020 рік, але вона була надана на запит ЕГ як додатковий документ. Також на сайті знаходиться проект ОП 2024 року (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/68221>). На першій сторінці документу розміщено адресу електронної пошти, на яку всі бажаючі можуть надіслати пропозиції та зауваження. Також на сайті знаходиться таблиця пропозицій за результатами громадського обговорення ОП «Культурологія» 2022 року (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/73638>). ЕГ рекомендує розписувати в даній таблиці - хто саме вніс ту чи іншу пропозицію за результатами громадського обговорення, вказуючи імена та посади стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті опубліковано опис та зміст ОП «Культурологія» за 2022 рік, за якою здійснюється навчання (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/16624>). На сторінці інфо-центр офіційного сайту доступні робочі програми освітніх компонентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/38098>). Поряд із тим, на сайті доступний розділ «Абітурієнту» з усією необхідною для вступу інформацією (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient>). Проте, на сайті відсутня ОП «Культурологія» за 2020 рік, наявні лише раніша та пізніші версії. ОП 2020 року була надана на запит ЕГ (завантажено в систему). Наразі ЕГ відзначено, що сайт УжНУ є не зручним в користуванні, пошук необхідної інформації ускладнено складним інтерфейсом офіційного веб-сайту.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Експертною групою не було відзначено специфічних сильних сторін відносно 9 критерію.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ встановлено, що на сайті відсутня ОП Культурологія за 2020 рік, однак вона була надана на запит ЕГ як додатковий документ. ЕГ рекомендує опублікувати ОП 2020 року та в подальшому завжди публікувати нові редакції ОП на офіційному сайті. ЕГ вважає, що таблиця пропозицій за результатами громадського обговорення ОП сформульована занадто стисло. ЕГ рекомендує після проведення громадського обговорення ОП в майбутньому публікувати таблицю пропозицій на офіційному сайті більш детально розписуючи відомості стосовно того, хто саме вніс ту, чи іншу пропозицію, зазначаючи імена та посади стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

На думку експертної групи ЗВО достатньою мірою було виконано вимоги даного критерію. Вся необхідна інформація знаходиться у відкритому доступі. Діють чіткі та зрозумілі нормативно-правові акти, що регулюють освітній процес. Наразі унікальних сильних сторін в контексті даного критерію не встановлено. Проте, було виявлено незначні недоліки за підкритеріями 9.2 та 9.3, що не мають систематичного характеру. Вимоги підкритерію 9.1 було виконано повністю. ЕГ зроблено висновок стосовно відповідності даного критерію рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Власевич Тетяна Вікторівна

Члени експертної групи

Столярчук Наталія Миколаївна

Никифоров Назар Михайлович